

Ontmoeting op kerstavond

Verhaal: Esther Wagenaar, illustratie: Esther Wagenaar (afbeeldingen van Pixabay)

‘Goed werk Carl. Blijf in Henxia en geniet van je welverdiende rust. Ik neem over een paar dagen weer contact met je op.’

Ik knipper met mijn oog om het contact te verbreken. Het is niet onverwachts dat er op dit moment geen werk voor mij is. Het is de periode die op Aarde bekend staat als kerst en het veroorzaakt bij mensen een collectieve idiotie, zelfs op planeten waar de maand december niet bestaat. Ook in Henxia, wat niet meer is dan een groot ruimtestation op de maan van de planeet Rucon. Overal staan versierde nepbomen die ergens in het verleden leken op Aardse naaldbomen, sommigen met synthetische sneeuw en al. Advertenties maken constant contact om allerlei luxe artikelen aan te prijzen die je toch echt moet kopen als cadeautje voor je geliefden. Het ergste is kerstmuziek. Op een of andere manier moet daar altijd een belletje in die stoot met mijn gehoorimplantaat.

Zou er een tijd geweest zijn waarin ik kerst leuk vond? Een tijd waarin ik naarstig opzoek ging naar de perfecte items voor de mensen waarvan ik hield, net als die andere mensen om mij heen? Misschien. Als dat zo was, was dat voor mijn ongeluk. Het leven van mijn oude ik waar ik vrijwel niets meer van weet. Een leven voordat mijn net overleden lichaam opgekocht werd door Parkland Industries.

Ik hoor de tonen van muziek even verderop. Het is jazz met een contrabas, piano, drums en een geweldige trompettist die mij lokt met zijn spel. Al snel sta ik voor de deur van een café. De portier kijkt even vreemd op als hij me ziet, maar laat me door.

Het is alsof ik een tijdsmachine binnenstap. Zo moet een bar er ergens midden in de Aardse twintigste eeuw uit hebben gezien. In een donkere hoek ga ik zitten en bestel een whisky bij een dame die ook geheel in stijl is. Ze draagt een gouden jurk, die prachtig staat bij haar donkere huid, met haar haren opgestoken. Parmantig loopt ze bij me weg op gouden schoentjes met hoge hakken. Wonderlijk dat ze daar zo goed op kan lopen. Volgens de berekening die ik snel maak, is dat een hele kunst.

‘Alsjeblieft vreemdeling, geniet er van.’ Ze blijft op gepaste afstand staan en wacht tot ik een slok neem.

‘Sorry, ik wist niet dat jullie dit konden drinken en wilde het toch eens met mijn eigen ogen zien.’

‘Mijn voedselprocessor kan een beetje alcohol op zijn tijd wel waarderen,’ leg ik uit. Er zijn nog maar weinig cyborgs over, dus zo vreemd is haar nieuwsgierigheid niet.

‘Proef je het ook?’

Ik neem nog een slok en laat het vocht even in mijn mond voordat ik het doorslik. ‘Ik kan de inhoud analyseren en op mijn biologische componenten brand de alcohol. Dat geeft mij een prettig gevoel.’

‘Maar dronken wordt je niet,’ raadt ze.

‘Correct.’

‘Dat heeft zo zijn voordelen denk ik’ en ze lacht. Ze geeft me een knipoog als ze wegloopt en ik kan niet helemaal plaatsen waarom.

Ik richt me weer op de muziek. Het heeft een tijd geduurd voordat ik jazz kon waarderen. Het vrije karakter ervan maakt het voor mij ongrijpbaar. Mijn algoritmes hebben de neiging om alles te willen voorspellen en dat kan bij deze muziek vaak niet. Ik herken al snel de basis, maar live is elke noot weer nieuw. De off-beat timing van de trompettist, het versnellen en weer langzamer spelen van de drummer zonder dat het ritme verandert, de stuwende bas, de zogenaamd willekeurige toetsen die de pianiste aanraakt. Allemaal een aangename verstoring van mijn eigen programmering. Was dat wat mensen bedoelen met genieten? Misschien wel.

Het licht op het podium gaat even uit, daarna verlicht een spot de vrouw in de gouden jurk die nu achter de microfoon staat. Na een kort en rustig intro begint ze te zingen. Ze zingt zacht ‘Hush now, don’t explain. You’re my joy and pain.’ Haar stem is een beetje hees en je hoort de pijn waar het lied over gaat. De pijn van een vrouw die weet dat haar man vreemd gaat, maar er niet over wil praten. Ze zal hem nooit verlaten, omdat ze nou eenmaal van hem houdt.

In een flits ben ik terug in de tijd en zie ik een andere vrouw. Ze ligt naast

me op bed en luistert naar hetzelfde lied, dit keer gezongen door Billy Holiday. Ik streel haar kroeshaar dat altijd naar kokos ruikt. 'Waarom blijf je dit zo mooi vinden? Je weet dat ik nooit vreemd zou gaan. Ik heb geen behoefte aan een ander.'

'Dat weet ik lief.' Ook haar stem is een beetje hees. 'Daarom juist. Ik weet dat ik me nooit meer zo hoeft te voelen.'

De stralende glimlach die ze me geeft, laat mij ook lachen. In mijn ooghoeken zie ik een kalender hangen met een jaartal.

Ik ben weer terug in de jazzbar. Dat jaartal, dat was 151 jaar geleden. De vrouw heb ik eerder gezien in een van mijn zeldzame herinneringen. Ik heb haar in databases opgezocht en weet dat ze al meer dan honderdjaar niet meer in leven is. Selma was haar naam en ooit heb ik van haar gehouden. Ik weet dat ik het niet meer kan, maar toch lijkt het alsof ik tranen voel in mijn ogen. Waarschijnlijk niet meer dan een echo van mijn menselijkheid. Letterlijk doodstil blijf ik luisteren naar het nummer Don't Explain dat eindelijk ten einde komt.

Na haar optreden neemt de vrouw in haar gouden jurk haar applaus in ontvangst. Ze stapt het podium af en loopt tot mijn verbazing naar mij toe.

'Gaat het?' vraagt ze. 'Het leek wel of je jezelf uitgeschakeld had.'

'Ik ben er nog.' Er zit een kleine trilling in mijn stem. Hapert mijn stemprocessor nou? 'Dat was prachtig.' Ik weet dat het gangbaar is om iemand na een optreden te complimenteren, maar dit keer meen ik wat ik zeg.

'Bedankt, mag ik bij je komen zitten?'

Haar vraag komt onverwachts, maar ik gebaar haar dat ze welkom is. Ze neemt plaats en kijkt schichtig naar een paar mannen aan de bar.

'Vallen ze je lastig?'

'Nog niet, maar ik werk hier lang genoeg om te weten dat dat wel gaat gebeuren. Is het mogelijk dat je net doet alsof je mijn beschermer bent? Onze vaste uitsmijter is er vandaag niet en degene die er wel is, zit niet erg op te letten.'

'Beschermen is mijn taak.' Het is onderdeel van mijn programmering, al is dat normaal alleen in dienst van Parkland Industries. Nu ik vrij ben kan ik zelf beslissen. Voor de zekerheid haal ik gegevens op van de vrouw in de lokale database. Haar naam is Lisa d'Acosta en op een paar boetes na heeft ze niets op haar kerfstok. Ze woont in een woonflat, twee blokken hier vandaan en werkt hier al zeven jaar als zangeres en gastvrouw.

'Ik ben beschikbaar Lisa. Volgens je werkrooster ben je nu vrij. Kan ik je naar huis begeleiden?'

Ze schrikt even als ik haar bij haar naam noem, maar lijkt zich dan te realiseren hoe ik dat weet.

'Weet je zeker dat je al weg wilt?'

'Zoals ik al zei ben ik beschikbaar.' Waarom zou ik hier willen blijven? De band is klaar met spelen en de muziek die aangezet is, is lang niet zo goed.

‘Prima, volg me.’ Ze staat op en ik volg haar langs de bar naar het werknemers gedeelte. Ik zie de verbaasde blikken van haar collega’s als ik binnen kom, maar niemand zegt iets tegen mij en ook Lisa stelt mij niet voor. Ze pakt haar jas en tas uit een kluisje, zegt een paar mensen gedag en loopt met mij naar de uitgang. Iedereen wenst haar een fijne kerstavond.

Eenmaal buiten zie ik de mannen staan die eerder aan de bar naar Lisa keken. Ik kijk ze strak aan en positioneer mij tussen haar en het groepje in. Zonder iets te zeggen laten ze ons voorbij gaan. Heel verstandig. Ze zijn op geen enkele manier aan mij gewaagd en ik kan ze met één hand aan de kant schuiven.

‘Ze zijn van je onder de indruk,’ zegt Lisa.

‘Dat is terecht.’

Ze lacht om mijn opmerking, een prettig geluid. ‘Mag ik jouw naam weten?’

‘Carl.’

‘Heb je ook een achternaam?’

‘Carl 004.’

Van schrik staat ze stil als ze zich realiseert wat dat getal betekent. ‘Je bent van de eerste generatie, is het niet? Ik had geen idee dat daar nog iemand van over was.’

‘Ik ben de enige en aangezien een volledige cyborg zoals ik inmiddels door de Aarde verboden is, neemt ons aantal snel af.’

‘Ben je het eens met dat verbod?’

Ik doe mijn schouders omhoog als imitatie van een ‘geen idee’ houding. Het is iets waar ik geen processortijd aan wil besteden.

Zwijgend lopen we verder tot aan de deur van het flatgebouw. Het loopt tot aan het plafond van dit ruimtestation en ik vermoed dat het ook tegen de buitenwand is gebouwd. Als snel zie ik daar de bevestiging van op het bouwplan.

‘Kom je nog even mee naar boven?’

Niet begrijpend kijk ik haar aan.

‘Het is kerstavond.’ Als ze ziet dat ik het nog steeds niet snap, pakt ze mijn arm vast. ‘Kom nou maar gewoon mee Carl.’

Met haar aan mijn arm loop ik het gebouw in. Door haar hakken is ze redelijk lang, maar toch loopt dit vreemd en ik doe mijn best mijn stappen aan te passen aan haar tempo. Het is lang geleden dat iemand mij aanraakte op deze manier. Het wordt verwarrend als ik me realiseer dat ook zij kokosolie gebruikt om haar haar te verzorgen. Ik schaal mijn geursensoren terug om het niet langer te hoeven ruiken.

Haar flat is gezellig ingericht. Groot is het niet: een woonkamer met keuken, een slaapkamer en aangrenzend een badkamer. Gelukkig geen kerstversiering. Een nepraam in de woonkamer laat het uitzicht zien van een stad bij nacht. Na analyse van de skyline zie ik dat het Shanghai is.

‘Ga zitten.’ Ze wijst naar een grote bank en ik neem plaats. Zelf trekt ze

eerst haar schoenen uit en doet ze haar haar los. Als ze een paar keer schut en er met haar handen door heen gaat, ruik ik toch weer kokos.

‘Muziek, Miles Davis, Kind of Blue vanaf het begin.’ Op haar commando begint de muziek. Eerst een piano en contrabas die de sfeer neer zetten, dan komt het ritme er in. Na een aantal akkoorden volgt de trompet. Ik kan elke noot dromen, weet zelfs de vingerzetting. Helaas kan ik geen trompet spelen, mijn lippen zijn niet in staat om de spanning te geven die nodig is om een mooi geluid te maken. Ik ben een geavanceerde machine en in veel opzichten superieur aan een mens, maar op dat punt faal ik.

Lisa geeft me een glas whisky en neemt naast mij plaats. Ze tikt op mijn glas. ‘Proost Carl, op onze ontmoeting op kerstavond.’

‘Proost Lisa.’

‘Wat had je gedaan als ik je niet hier mee na toe had genomen?’

Ik neem eerst een slok. Het is echte single malt whisky, niet het synthetische spul dat ik dronk in de bar. Door mijn analyse weet ik dat het bijzonder duur is.

‘Ik heb een kamer in Hotel Largan en heb verder niet veel nodig.’

‘Toch ging je een bar in.’

‘Ik hou van muziek, speciaal van jazz.’

‘Dan hebben we dat in ieder geval gemeen.’ Ze beweegt haar hoofd ritmisch mee op de muziek terwijl ze geniet van haar drankje.

‘Als jij van de eerste generatie bent dan ben je ongeveer 150 jaar oud.’

‘Ik ben 150 jaar, 7 weken en 13 uur oud.’ Ik heb inmiddels geleerd om de minuten en seconden achterwegen te laten.

‘Dat is lang en betekent dat je al heel veel mensen overleefd hebt.’

‘Ik weet weinig van mijn oude leven en ik heb alleen een professionele relatie met de mensen na mijn transformatie.’

Ze kijkt me ernstig aan met haar diepbruine ogen. ‘Dat klinkt ongelofelijk eenzaam.’

‘Ik heb niet dezelfde behoeftes als mensen.’

‘Misschien.’ Ze zegt het op een manier die mij vertelt dat ze me niet geloofd. Misschien heeft ze gelijk.

Ze gaat staan en vraagt mij ook op te staan. Ze beweegt mee op de muziek en nodig mij uit hetzelfde te doen. Het duurt even voor ik me zo kan bewegen dat het op dansen lijkt. Het helpt als ik mijn reuksensoren weer vol aan zet en kan genieten van haar geur. Samen dansen we de nacht in op de klanken van Miles Davis en zijn band.

Wij wensen jullie hele fijne feestdagen toe!

Arjen & Esther